

Datum
2022-01-25

Användning av länsgemensamma medel enligt SKRs Överenskommelse på området psykisk hälsa och suicidprevention 2022

1. Bakgrund

2020 ingick staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention för perioden 2021–2022 (grundöverenskommelsen). För 2022 har en tilläggsöverenskommelse tecknats som kompletterar grundöverenskommelsen. Syftet med tilläggsöverenskommelsen är främst att klargöra den ekonomiska omfattningen m.m.

Syftet med överenskommelsen är att vidmakthålla och stärka den utveckling som skett genom tidigare överenskommelser. Syftet är också att, genom gemensamt ansvarstagande, stimulera en långsiktig utveckling av verksamheterna i kommuner och regioner inom områden där parterna gemensamt har identifierat utvecklingsbehov. I syfte att skapa långsiktighet, förutsägbarhet och goda planeringsförutsättningar för kommuner och regioner och andra berörda aktörer enades regeringen och SKR i december 2020 om att överenskommelsen ska ange inriktningen på det arbete som ska bedrivas under 2021 respektive 2022 samt att de fokusområden som lades fast i 2020 års överenskommelse även kommer att ange inriktningen för arbetet under denna period. Inriktningen avser i huvudsak tre områden: att stödja ett fortsatt utvecklingsarbete utifrån lokala och regionala handlingsplaner, att bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap samt att initiera eller utveckla särskilda vårdformer och effektiva målgruppsanpassade insatser för att förebygga psykisk ohälsa och öka tillgängligheten och kvaliteten i vården för de som redan har drabbats.

Enligt tilläggsöverenskommelsen tilldelas Dalarnas kommuner och Region Dalarna länsgemensamma medel på drygt 18 mkr. Medlen riktas till insatser för personer med samsjuklighet, för stärkt brukarmedverkan, för suicidprevention och till arbete med ungdomsmottagningar. Dalarna erhåller följande belopp:

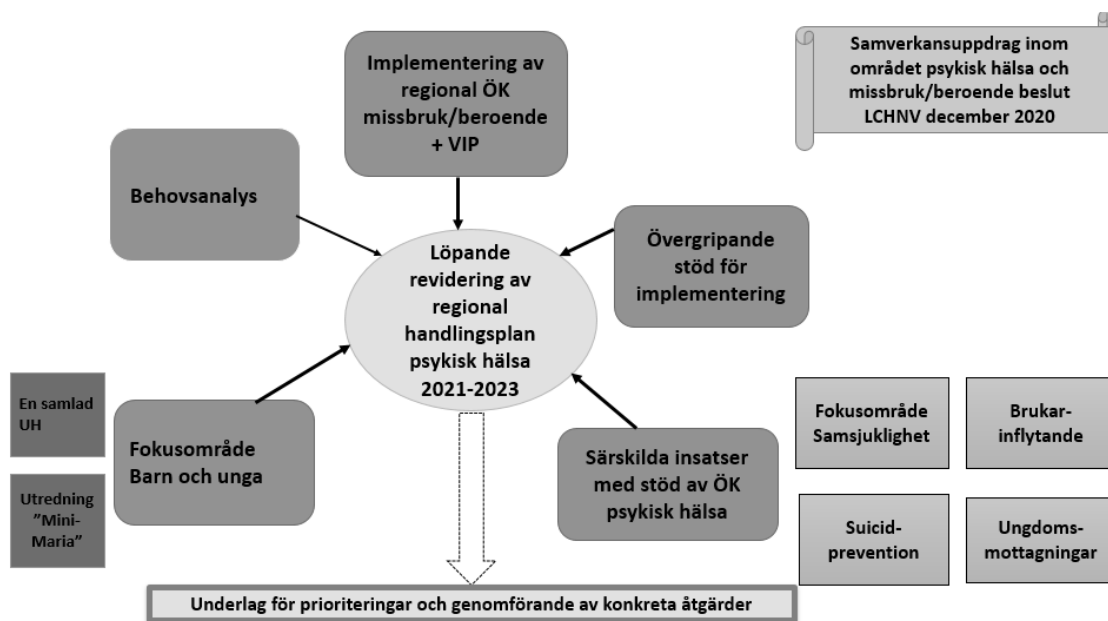
Samsjuklighet	Brukarmedverkan	Suicidprevention	Ungdomsmottagningar
7 621 404 kr	1 000 000 kr	5 518 744 kr	3 878 680 kr

Datum
2022-01-25

2. Länschefsnätverkets beslut om insatser på området psykisk hälsa och missbruk/beroende 2020

På möte 201218 fattade Länsnätverket för förvaltningschefer (Länschefsnätverket) beslut om ett fortsatt samverkans- och utvecklingsarbete inom områdena psykisk hälsa och missbruk/beroende i Dalarnas län. Länschefsnätverkets decemberbeslut innefattar flera olika insatser (se bild nedan) som ska drivas fram till utgången av 2023. En del av dessa avser insatser som ska genomföras med stöd av de statliga stimulansmedlen som tilldelas regionen och kommunerna gemensamt enligt överenskommelsen på området psykisk hälsa för 2021 och 2022. Under våren 2021 fattade Länschefsnätverket fler beslut om insatser för de gemensamma medlen.

3. Fortsatta insatser under 2022

Flera av de beslutade insatserna för 2021 kom igång sent på året, och kommer således att fortgå under 2022. Vidare har Styrgruppen för Länschefsnätverket analyserat ytterligare behov och vilka insatser som kan genomföras med stöd av medlen under innevarande år. Mot denna bakgrund föreslås följande insatser fördelat per inriktningsområde:

a) Samsjuklighet

Utifrån dessa medel pågår det uppstartade samverkansarbetet avseende modellen "Bostad först" mellan Borlänge kommun och Region Dalarnas psykiatri. Bostad först innebär bostad med stöd – ett stöd som bygger på tvärprofessionella team som arbetar tillsammans utifrån en metod som bygger på Case management. Metoden har stöd i forskning där den har visat

PM

Datum
2022-01-25

sig vara framgångsrik för personer med samtidigt missbruk och psykisk ohälsa.

Metoden lyfts även fram i de nationella riktlinjerna på området och är en indikator i Öppna Jämförelser. En projektledare om 100 % är anställd och ev. tillkommande resurser kan tilldelas projektet under vägs.

I ovan nämnda beslut i Länschefsnätverket våren 2021 innefattades att RSS skulle anställa en personell resurs t.o.m. utgången av 2022 med särskilt uppdrag på området samsjuklighet. Uppdraget avser en tjänst om 100 % och ett utvecklingsarbete som tar avstamp i den regionala samverkansöverenskommelsen (och Vård- och insatsprogrammet, VIP, missbruk/beroende), samsjuklighetsutredningen, ANDTS-strategin m.m.. Uppdraget ska utmynna i att ta fram förslag och/eller genomföra åtgärder avseende t.ex. kompetensutveckling (attityd- och stigmahantering), stärka samverkan i det konkreta arbetet (t.ex. SIP), utvärdera projektet med Bostad först (se nedan) m.m.

Inom inriktningen inryms även åtgärder med anledning av den pågående utredningen om Mini-Maria (se ovan bild).

Region Dalarnas psykiatri (BUP) och länets kommuner kommer under 2022 utveckla samverkansformerna genom att starta och driva ett gemensamt HVB-hem. Satsningen kommer ursprungligen från ett uppdrag från länets kommundirektörer till Socialchefsnätverket som syftade till att sondera möjligheterna till samarbete inom olika områden. Borlänge kommun fick i uppdrag att genomföra och organisera ett gemensamt HVB-boende, till vilket nu Region Dalarna/ BUP har anslutit sig.

Häri inryms slutligen medel till att initiera ev. fler utvecklingsinsatser för att bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap.

b) Brukarmedverkan

Inom ramen för denna inriktning ryms länets Brukarinflytandesamordnare, BISAM (100 %). Funktionen har sedan 2018 verkat utifrån en projektanställning men är från och med årsskiftet implementerad till en tillsvidareanställning inom Division psykiatri, Region Dalarna. Det övergripande uppdraget för BISAM är att inhämta och samordna expertkunskap ur brukarnas perspektiv samt stärka befintliga intresseorganisationer inom området psykisk hälsa. Målsättningen är att sprida kunskaper om betydelsen av brukarnas inflytande och delaktighet till kommunernas socialpsykiatri och till regionens psykiatri samt övriga verksamheter. Vidare tillser BISAM brukarmedverkan i pågående utvecklings- och förändringsarbeten som sker inom Region Dalarna och länets kommuner.

PM

Datum
2022-01-25

Inom ramen för dessa medel utförs även utbildningar i MHFA (Mental Health First Aid) till vilket en utbildad instruktör från brukarrörelsen är anställd om 50 %. Målet är att minst lika många personer ska utbildas som under 2020 och 2021, vilket då var ca 100 personer/år. Inom tjänsten sker även arbete med anledning av flytten av Dalarnas akutpsykiatri.

Ytterligare en satsning inom MHFA är att utbilda fler instruktörer i utbildningarna (se nedan Suicidprevention).

Medlen ersätter även brukaravoden till brukarrepresentanters medverkan i brukarråd m.fl.

c) Suicidprevention

Under sommaren 2020 gavs Division psykiatri, Region Dalarna, i uppdrag att vara samordnande verksamhet för det suicidpreventiva arbetet inom hälso- och sjukvården. Utifrån uppdraget anställdes en samordnare för suicidprevention i psykiatrins utvecklingsenhet (100%). Syftet med samordningen är att skapa förutsättningar för ett mer behovsanpassat och målinriktat kunskapsstödande arbete på regional nivå i samarbete med länets kommuner. Suicidpreventionssamordnaren ska stödja utvecklingen av ett långsiktigt, tvärsektoriellt och kunskapsbaserat regionalt och lokalt arbete samt stödja utbildning och kompetensutveckling i länet. Samordnarens roll handlar vidare om att stödja verksamheter/aktörer i sitt arbete med att förebygga suicid. Suicidsamordnaren leder vidare ett projekt i Vansbro för ett specifikt kvalitetssäkrande arbete. Syftet är att förbättra vårdens kvalitet i verksamheten genom att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa genom samverkan med kommun och civilsamhället. Ett snarlikt arbete håller på att startas upp i Orsa kommun.

Inom ramen för dessa medel föreslås en "satsning" på att utbilda fler MHFA-instruktörer i länet. Att möjliggöra att fler får kunskaper i "första hjälpen till psykisk hälsa" syftar till att öka kunskap om psykisk ohälsa/sjukdom och i förlängningen bidra till ett minskat antal suicid.

Medel avsätts även till den nationella satsningen som sker vecka 41 för att uppmärksamma psykisk ohälsa. Suicidpreventionssamordnaren och Brukarinflytandesamordnaren ansvarar för satsningen med stöd av en arbetsgrupp.

Häri inryms slutligen medel till att initiera fler utvecklingsinsatser för att bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap.

I sammanhanget kan även nämnas en ändrad organisering avseende ovan nämnda två funktioner (b) och c)) i syfte att utöka och främja det strategiska arbetet kring suicid och brukarinflytande.

PM

Datum
2022-01-25

d) Ungdomsmottagningar

Medlen förvaltas av Division primärvård i Region Dalarna och omfattar regionalt utvecklingsarbete med anställda verksamhetsutvecklare för området barn och unga. Uppdraget inrymmer bland annat stöd till utveckling av en sammanhållen ungdomshälsa, en särskild samverkansform mellan Region Dalarna och några av Dalarnas kommuner.

I ansvaret inryms utveckling av "en digital ungdomshälsa" och appen "Ung i Dalarna". Under 2022 planeras ett breddinförande av appen.

Vidare sker förstärkning och utveckling av ungdomsmottagningarna i bland annat Orsa, Älvdalen och Idre/Särna med utökade öppettider och mer utåtriktat arbete m.m.

I Avesta och Borlänge pågår vidare två pilotprojekt med fokus på normer kring manlighet, stereotypa könsroller och machokultur.

Arbete för att ge samtalsmottagningarna för barn och unga bättre förutsättningar att ge stöd och hjälp kommer ske under 2022 (gemensamma riktlinjer, rutiner, kvalitetssäkring och uppföljning, metodutveckling, utbildningar m.m.).